

Gediminas Karoblis: Lietuvybės išlaikymas neturi tapti izoliacija gyvenamoje šalyje

Gediminas Karoblis – Norvegijos mokslų ir technologijos universiteto Muzikos instituto profesorius, filosofas. Gediminas aktyviai dalyvauja lietuvių bendruomenės veikloje, yra Norvegijos Lietuvių Bendruomenių tarybos pirmininkas. 2015 metais PLB XV Seime, kuris vyko Vilniuje, buvo išrinktas į Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybą vadovauti PLB plėtros komisijai.

Gedimino Karoblio paprašėme papasakoti, kokios priežastys lėmė jo išvykimą į Norvegiją, kas paskatino įsitraukti į lietuvių bendruomenės veiklą Norvegijoje, pasidalinti mintimis apie PLB Plėtros komisijos, kuriai jis vadovauja uždavinius ir veiklą, apie bendruomenių įsitraukimą į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę.

Kiek laiko gyvenate Norvegijoje? Kas nulėmė Jūsų sprendimą išvykti į Norvegiją?

Asmeninio archyvo nuotr.

Norvegijoje gyvenu nuo 2010 metų. Nors iš dalies dirbti pradėjau dar 2005-aisiais. Kadangi savo daktaro disertaciją Lietuvoje parašiau gana reta šokio filosofijos tema, ji pasirodė įdomi kolegoms iš Šiaurės šalių. Tuo metu kaip tik pradėjo veikti jungtinė Šiaurės šalių magistrantūra šokio teorijos srityje. Buvo planuojama *Erasmus Mundus* šokio kaip nematerialaus kultūros paveldo magistrantūra. Man buvo įdomu pasinerti į tokią naują discipliną, suderinant mano šokio praktikos žinias ir filosofinį išsilavinimą. Ne paskutinis motyvuojantis veiksnys buvo ir atlyginimas, kuris vien dėl infliacijos indeksavimo (ar yra kas nors panašaus Lietuvoje?) per septynerius metus pakilo suma didesne už docento atlyginimą Lietuvos universitetuose. Esu dėkingas Norvegijai už saugumą ir ramybę.

Kas paskatino įsitraukti į lietuvių bendruomenės veiklą? Kas labiausiai motyvuoja dalyvauti lietuviškoje veikloje?

Lietuvių bendruomenė mano mieste Trondheime kūrėsi praėjus keleriems metams nuo mano atvykimo. Tuo metu studijuoti jau buvo atvykusios vyriausios dukros

Justina ir Adelė. Tai per jas iš *Facebook* sužinojau, kad kuriasi bendruomenė. Dalyvavau steigiamajame susirinkime. Negera žmogui būti vienišam ne tik svetimame bet ir savame krašte. Artimi žmonės, draugai padeda bėdoje ir draugėje švenčiant. Kaip per veidrodį suvokiau, kad atėjo laikas gražinti lietuviams ir Lietuvai tą iš neįtikėtino pasiaukojimo atėjusią Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pagalbą, kurios mes kaip Vytauto Didžiojo universiteto studentai ir kaip šeima sulaukėme per tą ilgą dešimtmetį po nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo. Tačiau ta pagalba ne vien pinigais matuojama: mus kaip studentus ugdė laisvi žmonės iš laisvo pasaulio. Lietuva dabar laisva valstybė ir, regis, Lietuvių chartijos tikslai pasiekti. Vis dėlto ir dabartinėje Lietuvoje ir pasauliniame lietuvių judėjime dar likę daug nelaisvės tiek tiesiogine, tiek plačiąja prasme. Todėl matau, kad ypač prasminga tęsti lietuvišką veiklą su nauja laisvinimosi iš senojo sovietinio paveldo, iš naujojo vartotojiškumo mintimi.

Papasakokite apie Norvegijos Lietuvių Bendruomenę, kiek lietuvių vienija bendruomenė, kokia yra lietuvių bendruomenės organizacinė struktūra, veikla?

Seniausia Norvegijos Lietuvių Bendruomenė veikė Osle. Tačiau pastarąjį dešimtmetį kaip grybai po lietaus susikūrė daug lietuvių bendruomenių įvairiuose Norvegijos regionuose. 2015 m. gegužės 30 dieną įkurta Norvegijos Lietuvių Bendruomenių taryba (NLBT) buvo užregistruota spalį. NLBT vienija Oslo Lietuvių Bendruomenę, Norvegijos Lietuvių Jaunimo Sąjungą, Bergeno Lietuvių Bendruomenę, Rogalando Lietuvių Bendruomenę, Trøndelago Lietuvių Bendruomenę, Lietuvių bendruomenę Oplande ir Hedmarke, Drammeno Lietuvių Bendruomenę, Vestfoldo Lietuvių Bendruomenę, Oslo Lietuvių Bendruomenę ir Lietuvos-Norvegijos verslo rūmus. Visos minėtos bendruomenės iš viso vienija netoli tūkstančio užsiregistravusių narių ir dešimtis tūkstančių dalyvaujančių renginiuose ir socialiniuose tinkluose. 2016 metais lietuviai po lenkų tapo antra didžiausia mažuma Norvegijoje. Pagal oficialią statistiką čia registruota apie 40 tūkst. lietuvių.

Tiek dėl išsisklaidymo po regionus, tiek dėl savo jaunumo Norvegijos Lietuvių Bendruomenės labai savarankiškos ir NLBT veikia kaip minimalios koordinacijos ir dalinimosi platforma. Gal ir nekukliai nuskambės, bet ne viename Norvegijos regione susibūrusios lietuvių bendruomenės didesnės ir stipresnės nei daugelyje pasaulio šalių.

Esate PLB plėtros komisijos pirmininkas. Kokios yra Komisijos veiklos kryptys ir

pagrindiniai uždaviniai?

Pagrindinė Komisijos veiklos kryptis - per socialinius tinklus ar kitais būdais užmegzti ryšius su besikuriančiomis naujomis lietuvių bendruomenėmis tose pasaulio šalyse, kur lietuviai dar nėra labai susivieniję. Komisija atsiliepia ir į kiekvieną kreipimąsi ieškant pagalbos. Vieną iš savo pagrindinių šios kadencijos uždavinių - supaprastinti stojimo į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę taisykles - komisija jau pasiekė. Kitas uždavinys - pasiekti, kad solidarumo mokestį mokėtų visi pagal savo galimybes ir pagal susitarimą su PLB valdyba. Sunku naujoms bendruomenėms išaiškinti jų įstojimo pasekmes ir pareigas, esant dabartinei neaiškiai ir neprognozuojamai solidarumo mokesčio tvarkai.

Šiuo metu Pasaulio Lietuvių Bendruomenė vienija 44 šalių lietuvių bendruomenes. Ar yra tam tikros procedūros ar taisyklės, kaip krašto lietuvių bendruomenei tapti PLB nare?

Taip, dar visai neseniai PLB valdyba pritarė Plėtros komisijos pasiūlymui priimant bendruomenę į PLB prašyti jos pateikti tik prašymą laisva forma (pakanka kreiptis elektroniniu laišku) ir įstatus, kurie neprieštarauja PLB Konstitucijai.

Ką patartumėte lietuviams, norintiems užsienio šalyje susiburti į bendruomenę, įkurti lietuvių organizaciją?

Norėčiau palinkėti kantrybės ir supratimo, kad žmonės skirtingi ir turi skirtingų lūkesčių, tačiau tiek Lietuvoje, tiek Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje vietos užteks visiems. Patariu rūpintis vadovaujančiųjų asmenų rotacija. Taip pat žiūrėti, kad lietuviybės išlaikymas netaptų izoliacija gyvenamoje šalyje. Ypač reikia stengtis, kad bendruomenė ne tik veiktų pagal savosios valstybės įstatymus, bet ir įtrauktų į savo veiklą kitataučius, sutuoktinius, kalbančius ne lietuviškai. Kad šioje fantastiškoje, svaiginančioje įvairovėje, Kudirkos žodžiais tariant, žydėtų vienybė.

Dėkojame už pokalbį.

Kalbino Virginija Grybaitė

pasauliolietuvis.lt

Mielai pasidalysime svetainėje ir žurnale skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

